

Zprávy z Crete.

— Dr. Tobiška, zubní lékař, má svou úřadovnu u Červeného nadoperní síni.—Advertisement. 16tf

|| Pan Frank Kobes jel do Beatrice za svým obchodem, a v pondělí odpoledním vlakem zase navrátil se domů.

|| Pan Karel Jelínek z Humphrey, Neb., přijel do Crete, kdež se hodlá usadit. Pan Jelínek byl v obchodu se smíšeným zbožím a asi vyprodal svůj díl a proto mezi nás přišel.

|| John W. Shepperd, otec vydavatelů Crete News, bratří Shepperdů, zemřel v Lincoln 15. prosince. Pohřeb vypraven byl v Lincoln a mrtvola přepravena do Crete k pohřbení, kdež má rodina lot na Riverside hřbitov. Naše tichá soustrast platí pozůstalým kolegům.

|| Vyskytla se nebezpečná nemoc na farmě blízce Denton a jméno nemoci jest šarlach. Jeden návštěvník jménem Crha musel zůstat v domě, ježto doktor ho tam zachytil. Protož velký pozor, sousedi, aby to nepřišlo dále.

|| Pan Ed. Heš přišel k poranění při sekání dříví. Když totiž postavil špaflk a druhou rukou ho chtěl podržet, tak se mu sesmekl a on si rozfal spoj mezi palec a ukazovákem. Udělal si šerednou ránu asi přes palec dlouhou a při tom i rukavici přesekl. Dr. Steiskal ho ošetřil a jak se dovídáme, daří se mu nyní lépe, což nás ovšem těší.

|| Pan Burda, bývalý obchodník z Variety Storu, se odstěhoval do

Lincoln. Jaké tam bude mít zaměstnání, nevíme.

|| Pan Ed. Zumpfe se roznehl, takže musel povolát lékaře. Dr. Čapek ho ošetřil.

|| Pan John Veselý od Wilber, který u pana Jos. Kovářka reže kůly, přijel do našeho města pro něco, aby prý ty kůly lépe držely a lezly více do země. Proto si s sebou odvezl nějaké mazání a pípu také.

|| Dr. Čapek za pomoci Dr. Stejskala provedl operaci na Ed. Markovi, synu chvalně známého a oblíbeného saloníka, pana Leo Marka. Pacientu vede se dobře, což mu ze srdce přejeme.

|| Pan John Havlík, syn manželů Havlíkových, přijel také na svátky, by se v kruhu svých milých pobavil na vánoční večer. Jak se pochlubil, měli tam letos pěknou úrodu, neboť John je se svým bratrem na reňci na západě.

|| Pan Chas Smith si předplatil na Wilberské Listy a povídal, že prý se mu líbí. S díky přijato.

|| Manželé Vosikovi z Omahy přijeli na vánoční svátky k paní F. J. Kunclové a bratřině, kdež jak se samo sebou rozumí, byli srdečně vítáni.

|| Paní Křivohlávková od Friend a slečna deera byly v Crete za obchodem. Jak se říká: Crete je Crete. Zde se může vše dostat co si člověk přeje, což rádi věříme.

|| Všem creteským členům Wilberských Listů přjeje dopisovatel vše dobré, co jen může svět dát, by všem se dobře vedlo.

DOPIS.

Crete, Nebr., 18. pros. 1912.

Vážená redakce Wilberských Listů!

Zasílám předplatné na Wilberské Listy i Hospodář, abych si zajistil čtení na zimu, neboť to jest nejlepší zábava, alespoň pro nás starší, v dlouhých zimních večerech. Musím vám sdělit o něštěti, které se v neděli, dne 15. prosince, v Crete udály, a sice převrhlý se automobily, tři čtvrtě míle od města. Stalo se to na rovné cestě. Jeli v Crete dva bratři Procházkové a můj bratr, Josef Brt, který jest jejich švagrem. Přiblíhli k nám sousedě, Američan s jeho manželkou, který to viděli, a pravili, že byl velký div, že se nezabíli všichni tři. Když auto nalezli, telefonovali mému sousedu, že mi bratra přivezou. Já myslel, že jest to snad můj syn, neboť jsme hochy právě k obědu čekali. Hrání totiž při domácí zábavě a když pořáde nejeli, měli jsme již starost. Začneme tedy nárkat. Soused praví: "Nyní jedou lékaři." Já šel za nimi a vidím syny přijíždět. Soused šel se mnou. Synové se polekali, neboť mysleli, že se nám něco doma přihodilo. Hoši bečalaří mli od našeho domova, tak jsme tam šli všichni. Bratr Josef byl bez sebe; lékař pravil, že nemá kosti přelámané, ale vyhráno ještě nemá. Bratři Procházkové jsou v tom dobře, odnesli to jen odřeninami. Soudíme, že nějak prudec uhnul a oba ráfy že praskly. Pozor na automobily, neboť působí mnoho něštěti. Máme stále krásné počasí, beze sněhu. O takovou zimu jako byla loni není co stát. Končím s pozdravem na celý personál.

Frank Brt st.

FEUILLETON.

Je Praha poetická? Působí poetickým dojmem? Vzbuzuje poetickou náladu? Je! Působí! Vzbuzuje! zní kolem ze statisícových úst domácích a cizích. Tak jest: Praha náleží k těm několika větším městům, o jejichž poetičnosti není ve světě ani nejmenší pochyby a kteráž se pokládá zrovna na zlaté doly poetických dojmů!

A přece — cože: a přece?! Ano — přece! Česká literatura, která by té poetičnosti měla býti zrcadlem nejjasnějším, jest jí zrcadlem zrovna až slepým! Český literát (písmák), lkažící po dojmeh, o ty zlaté doly téměř ani nezavadí! Česká intelligence — "Bože, takové velké město, toť prosa zrovna úmorná! Kdyby se člověk jednou za rok někde venku nezotavil —" Zde ji už máte, tu frázi, zrovna tak pošelou jako tisíce frází jiných: "Praha je velké město, tedy —!"

Jakž teprve děje se městům jiným! Tadyhle cítí Němec Boelsch potřebu, aby dokázal zvláštním článkem — a

to skutečně duchaplným — že i ve velkých městech "žije poesie;" ujel se těch velkých měst a jakožto Berlín jmenovitě Berlína. Nu ano, pověstně střízlivý Berlín má konečně snad nějakého zastání potřebu, ačkoli ten bezpříkladně obrovitý jeho vzrůst, ten skvělý důkaz národní síly, hmotné i duševní lidské práce a překvapujících obrátů v dějinách světových má již sám v sobě motiv poetický — "mohutnost, síla, vznešenost obdržela již dávno v estetice svoje právo!" Ale odpovídat na otázku: je-li či není-li velké město vůbec poesie prosto, je — vůbec zbytečnost.

Kde je život, je také poesie. A i tam, kde ten život třeba zase již klesl, vyhybnul, je poesie: zřícenin, hrobů, zániku. Cožpak je měšťák jiný člověk než vesničan? Nebíje v nízké chaloupce i v kterémkoli bytě vysokého městského činžáku totéž lidské srdce? Snad a najisto jeví se na zevnějšek poesie v městě jinou formou; ale čistě lidský základ je týž. Rozdíl záleží jenom v tom, že na lidech venkovských pozoruješ poetické zjevy a údaje ovšem mnohem snáze, různost povah že je tam ihned nápadná, že obyčejně celý nějaký děj může sledovat od počátku do konce, vidíš původ a příčiny, vidíš lidem až na dno duše. Na venkově jsi právě na venkovském sadě: stromy stojí dále od sebe, je jich málo, každý je ti hned svoji zvláštností nápadný. Město je však les: charakter jednotlivých stromů ztrácí se v charakteru celku. Uniformují, egalizují velké město vyrovává i veškeré projevy citové — musíš ten zevnější lak teprve pračně odškrpnout, abys přišel na povahu fládra. To ovšem vyžaduje určité vůle, veliké píle, času, talentu.

Ano — talentu! Nemá ho každý!

"Jen sáhni v plně lidské živobyť žhavé, co vyvolíš, to vše je zajímavé! jak rád bych podle Goetha jednat chtěl, jen kdybych Goethovu též ruku měl!"

volá Sehoenthan za jiné i — za sebe. Přemnohý prostě řekne: "Nevídm povreham toho moře až dolů na dno, tedy tam perel není." A když někdy životní bouře vyhodí perlu na břeh a on přes ni zrovna až klopýtne, řekne: "Výjimka! Případ jednotlivý, osamoceny!" A snad dodá: "Zde místo citu panuje čiré sobectví! Jeden nedbá druhého, ne jeho života, ne jeho smrti!"— Ano, takový je v městě skutečný ten povrch! Truhtlivé klinikání umíráčku každou chvíli padá s některé věže dolů do ulice; ale nikdo si ho tu ani nepovšimne, smích, hovor a hluk se nese dál, snad chodce ani neslyší. Ale vejdi do domu; nepozorován vnikni do domácíosti. Sotva zvonek cinkl, všimne si toho každý. "Někomu se zvoní do hodinky!" a zamyslí se.

Já pravím: ve velkém sídle městském žije nepochybně více poesie nežli v malém sídle lidském! Je to tak přirozeno, že to lze i mathematičky dokázat. Vždyť se to má věru jako s loterií: již s hrstkou devadesáti šel, co lze s tou již amb i teren, kvateren a kvinteren dokázat! Co vše tedy "se kombinuje" v městě ze statisíců lidských srdcí a myslí!

A kde by bylo lidstvo dnes bez velkých měst, kde veškeré jeho umění a tedy i poesie! Vždyť jsme přece slyšeli s jevitě, že sám básník uznal:

"— obchod a průmysl a věda, umění, jež jedině nám lidem pomáhají ku pokroku, ty v městě kvetou, tam kde v tlačenici jak kdýž se jiskra křeše z kamene, ve lidských zračích, stále buzených, si jiskry ducha bujně pošlehuji, kde každý soused je ti soupeřem a každý budičem tvé vnitřní síly!"

Spíš nežli "Ve velkém městě není poesie," lze věru říci: Je jí zde na moji sílu, na moji vnímavost příliš mnoho! Pravý oceán — moje myšlenkové veslo není dost pevné, moje citové kormidlo není dost jemné!

Co o jiných velkých městech, platí pak ovšem stejně o Praze. Také to, že každé město má ke všemu ještě svoji zcela zvláštní poetickou barvitost, dle rázu obyvatelstva, které to město z venkova doplňuje, dle svých dějin, dle krajinnáského svého původu atd. Na Praze je ráz tedy veskrz český. A povídám, přenést ten její ráz do literatury, dovést jej slovně, umě-

Chytrý mlékař

nám píše, že vyhřívá svůj mlékařský vůz za studených dnů pomocí Perfection petrolejového vyhříváče.

Tento mlékař přizpůsobil podivuhodný tento vyhříváč své osobní potřebě.

Vy třeba nejezdíte s mlékařským vozem, ale přece jest nesčetných způsobů, z nichž v jednom by vyhříváč tento mohl býti prospěšným a pohodlným pro vás. Můžete jej přizpůsobiti své potřebě.

Všude u obchodníků.

STANDARD OIL COMPANY
NEBRASKA OMAHA

PERFECTION
SMOKELESS
OIL HEATER

Hotoven s niklovým kováním (prostě ocelové nebo polévané tyrkysově-modré komíny). Ozdobný. Levný. Vydrží po léta. Snadno přenosný z místa na místo. Nejlepšího výsledku docílí se používáním Perfection oleje.

lecky obrazit a zabezpečit, znamenalo by totéž jako dosáhnout již té kýžené "českosti," t. j. originalnosti našeho písemnictví.

Arco, ani Praha o sobě nestačí ještě cele na zmíněnou naši původnost. Větší polovinu musí přičiniti český venkov. Lid náš vesniček, jeho způsob citění a myšlení, jádro jeho obyčejů, živý duch jeho mluvy, jeho způsob života, jeho tisíceleté zkazky a báje, jeho snění a bdění. Studovat český lid, necht na venkově, necht v městě, toť úkol našeho spisovatele! A zajisté že ta druhá, řečneme třeba tedy ta menší polovina oné původnosti v Praze se pak najde: Praha ji chová, poctivě ji dodá!

Jaké tu bohatství! Ten obrovský, všemi barvami hraje vír života! Ta historie dalekosáhlá, velkolepá a tak pestrá — jenom se proberte Tomkovými dějinami, přece tak suše psanými: tisíce tu poetických motivů na eposy, romány, dramata, na co chcete. Ovšem — našich motivů, na něž musí být tvrdě síla, kteráž se musí zpracovávat původně, pro něž není ve světové literatuře "předlohy, šablony, vzorku," a jež by se staly literárními bezešablonovými, jakmile by se k nim užilo šablony cizí. Jenom ty motivy studujte, českou duší se do nich zahloubte; však vám pravé, původní umělecké dílo vyroste samo!

Což teprve ten skvostný přírodní rámeček! Ta krajinnáská krásna, architektická zdoha, ta různost pohledů, ten přebohatý profil Prahy! V tom souhlasí as každý, že přírodní krásy naší Prahy nebylo v literatuře ani ještě za stařá užito vědně. Jaké obrazy by tu podal nějaký Scott, Bulwer, Rzewuski, Gogol!

Co v Praze vidíme na prosté jen procházce, jsou přec hotové básně! Necht Praha chvěje se životem při plném denním světle, necht zařimuje už pod elonou noční, nebo v ranním šeru zvolna se budí!

Postavme se třeba jen večer k Můstku a pohlédněme v levo na moderní Příkopy, kde tisíceové lidi všech stavů se hemží a těsní, sterá světla šlehaají, košáry hrčí, těžké vozy haraší, lidské blasy a šum kroků v jedinou mohutnou vlnu hukotu se slévají, — a pohlédněme zase v pravo, na to širé, tiché, jakoby opuštěné a promrzlé náměstí Václavské, chaře se rozkládají volně postupující až k temné výši, kde povznášejí se mohutné obrysy Musea jako strážného hradu, — Akropolis české země!

Projďeme se od vltavského břehu u Štvanice cestou mezi Prahou a předměstím, až dolů k Botiči a zase k Vltavě, i přes ni pak dále až k Děvinu — téměř mluví cesta a po ní nádraží za nádražím, samé jen hučící

stroje, pískající lokomotivy, napomínající zvonky, tlupy hrnoucích se cestujících.

Vystupme na Vyšehrad, procházejme se jeho mlčelivými, jakoby otrouchnivělými prostranstvími a ubraňme se, — ubraňme, můžeme-li, aby mysl naše nezakolébala se pojednou ve vlnách dumách, aby nad naší hlavou náhle do závratné výše se nevzklenul chrám českých dějův a zrak náš se nezabořil v minulost, přes věky a věky, až do té mlhavé šeré dálky českého rána. — Th. A. Smíchovský.

- ### Jména našich jednatelů a zástupců
- Crete — Frank Neděla st.
Dorchester — Václav Kučera, R. R. 3.
Friend — Fr. Pěchota.
Friend — Jan F. Hayek.
Milligan — Fr. Hrdý.
Tobias — W. J. Kotas.
Wilber — Fr. Anžý jr.

Dr. A. ČAPEK

český lékař
a operátér

V CRETE, NEBRASKA

ÚŘADOVNA
V BUDOVĚ CITY NATIONAL BANK
Bell 45—Indep. 84.

Nemožno-li se mne dovolati,
telefonujte laskavě na p. Franka
Kuncla, obchodníka. 1tf

Dr. F. J. Stejskal

český lékař
a ranhojič.

CRETE, NEBRASKA.

Úřadovna uličká se nad
Steidlovou lékárnou.

TELEFONY: 1f
Office: Black 178. — Indep. 58.
Residence: — 174. — Indep. 84.

Stor's
Triumph
BEER
ITS THERE AND OVER

Zpěvník Česko-Americký.

Nejúplnějši sbírka všech známých písní národních, vlasteneckých, společenských i milostných a velmi mnohých písní amerických v zemi anglickém i pěkném českém překladu. —

Drahé romnožené vydání

Rozdělen je na 4 díly a sice:

DÍL I. obsahuje 91 písní vlasteneckých; mezi nimiž jsou i vlastenecké písně americké v zemi původním i překladem českým. Takž jest ve zpěvníku naše národní hymna "Kde domov můj" v ladném překladu anglickém z pera prof. J. V. Sládky a rázná naše "Hej Slavoň" v anglickém překladu A. H. Wratislavy. Překlady amerických písní v tomto oddělení obstaral česko-americký básník A. Janda.

DÍL II. obsahuje písně společenské a sice čítá týchž 86.

DÍL III. obsahuje písně milostné a národní; čítá týchž 122 a konečně

DÍL IV. obsahuje 29 písní různých. Celkem tedy má zpěvník 304 písní a v těch naleznou se všechny známé písně národní.

Cena zpěvníku ve velmi úhledné vazbě jest pouze 50c.

Ke koupí u jednatelů aneb vydavatelů:
NÁRODNÍ TISKARNA,
509-511 So. 12th St. OMAHA, NEB.

Stor's
Triumph
BEER
A TRIUMPH IN QUALITY